

STOCKHOLMS UNIVERSITET
Psykologiska institutionen
Psykoterapeutprogrammet

Vetenskapsteori och forskningsmetodik i psykoterapi I, 3,5 hp

Kursanvisningar och schema för ”Vecka 1”, vårterminen 2025 (PTU24, termin 2)

Specialistutbildningen för psykologer

Kursansvariga

Björn Philips, professor
Bjorn.philips@psychology.su.se
Tel: 08-162010
Albano, hus 4, plan 4

Nora Choque Olsson, docent & lektor
nora.choque-olsson@psychology.su.se
Tel: 08-16 39 44
Albano, hus 4, plan 4

Lärandemål

Efter genomgången kurs skall studenten kunna:

- Visa kunskap om områdets vetenskapliga grund
- Redogöra för och reflektera över olika vetenskapsteoretiska perspektiv på psykoterapiforskning
- Visa kunskap om design och metoder i psykoterapiforskning
- Visa kunskaper om kvantitativa och/eller kvalitativa metoder i psykoterapiforskning
- Kritiskt granska forskningsartiklar rörande effektforskning
- Göra litteratursökningar

Innehåll

Kursen ger fördjupade kunskaper i:

- Olika forskningsdesigner
- Mätmetoder vid psykoterapiforskning
- Kvantitativa och kvalitativa analysmetoder
- Kritisk granskning av vetenskapliga artiklar inom psykoterapiforskning (effektforskning).

Övergripande upplägg

Undervisning sker i form av föreläsningar, seminarier samt gruppövningar. Kursen ”Vetenskap och forskningsmetodik i psykoterapi” är uppdelad i två delkurser (I och II) och förlagd till två hela veckor; första veckan på termin 2 (kurs I, denna kurs) och den andra veckan på termin 4 (kurs II, vt 2026).

Specifika anvisningar för ”vecka 1” (VT-25)

Självstudier

För att öka möjligheterna att kunna tillgodogöra sig undervisningen bör studenten redan innan det första undervisningstillfället, 10/3 i möjligaste mån, ha läst aktuella kapitel i Barker et al., videoföreläsningar (som kommer att finnas i Athena en månad innan start) samt angivna artiklar.

Kurskrav

Ett kurskrav är närvaro och aktivt deltagande i undervisningen.

Obligatorisk litteratur

Skattningsskala-effektforskning: Psychotherapy Quality Rating Scale. Delas ut vid undervisning. Publicerad i: Kocsis, J. H., Gerber, A. J., Milrod, B., Roose, S. P., Barber, J., Thase, M. E., ... Leon, A. C. (2010). A new scale for assessing the quality of randomized clinical trials of psychotherapy. *Comprehensive Psychiatry*, 51(3), 319–324.

Bok

Barker, C., Pistrang, N., & Elliott, R. (2015). *Research Methods in Clinical Psychology: An Introduction for Students and Practitioners, 3rd Edition*. Chichester, UK: Wiley-Blackwell. ISBN: 978-1-118-77320-8.

Artiklar

APA Presidential Task Force on Evidence-Based Practice. (2006). Evidence-based practice in psychology. *The American Psychologist*, 61(4), 271.

Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.

Chambless, D. L. & Ollendick, T. H. (2001). Empirically supported psychological interventions: controversies and evidence. *Annu. Rev. Psychol.*, 52: 685-716.

Elliott, R. (2010). Psychotherapy change process research: Realizing the promise. *Psychotherapy Research*, 20(2), 123-135.

Fassinger, R. E. (2005). Paradigms, praxis, problems, and promise: Grounded theory in counseling psychology research. *Journal of Counseling Psychology*, 52(2), 156-166.

Freedland, K. E., et al., & National Institutes of Health Office of Behavioral and Social Sciences Research Expert Panel on Comparator Selection in Behavioral and Social Science Clinical Trials (2019). The selection of comparators for randomized controlled trials of health-related behavioral interventions: recommendations of an NIH expert panel. *Journal of clinical epidemiology*, 110, 74–81.

Hill, C. E., Knox, S., Thompson, B. J., Nutt Williams, E., Hess, S. A. & Ladany, N. Consensual qualitative research: An update. *Journal of Counseling Psychology*, 52(2), 196-205.

Kazdin A. E. (2019). Single-case experimental designs. Evaluating interventions in research and clinical practice. *Behaviour research and therapy*, 117, 3–17.

Kazdin A. E. (2017). Addressing the treatment gap: A key challenge for extending evidence-based psychosocial interventions. *Behaviour research and therapy*, 88, 7–18.

Knobloch-Fedders, L. M., Elkin, I. & Kiesler, D. J. (2015). Looking back, looking forward: A historical reflection on psychotherapy process research. *Psychotherapy Research*, 25(4), 383-395.

Philips, B. & Falkenström, F. (2020). What research evidence is valid in psychotherapy research? *Frontiers in Psychiatry*. 11:625380. doi: 10.3389/fpsyt.2020.625380.
 Rennie, D. L. (2012). Qualitative research as methodological hermeneutics. *Psychological Methods*, 17(3), 385-398.

Övriga artiklar enligt lärares anvisningar.

Examination

Kursen examineras genom individuell skriftlig hemtentamen, som delas ut/skickas ut 14/3 (se schema). Vad gäller betygssättning tillämpas en sjugradig betygsskala. Se nedan för betygskriterier. Övriga anvisningar för examination ges vid kursintroduktion.

Lärare

Camilla von Below (CvB) fil dr, leg psykolog, leg psykoterapeut
 Nora Choque Olsson (NCO) Docent, med. dr, leg psykolog, leg psykoterapeut, specialist i klinisk psykologi
 Stephan Hau (SH) professor, leg psykolog, leg psykoterapeut
 Björn Philips (BP) professor, leg psykolog, leg psykoterapeut

Betygskriterier

Vid betygssättning av hemskrivningen tillämpas följande sjugradiga skala.

A	Redogörelsen för och diskussionen av aktuella psykoterapiforskningsfrågeställningar är koncentrerade, synnerligen väl skrivna med klargörande och nyanserade metodiska och teoretiska aspekter exemplifierade. Reflekterande resonemang är väl genomförda och mycket väl teoretiskt förankrade. Litteraturreferenser används korrekt.	Lärandemålen har uppfyllts till fullo <i>Utmärkt</i>
B	Redogörelsen för och diskussionen av aktuella psykoterapiforskningsfrågeställningar är väl skrivna med klargörande, nyanserade metodiska och teoretiska aspekter exemplifierade. Reflekterande resonemang är väl genomförda har en teoretisk förankring. Litteraturreferenser används korrekt.	Lärandemålen har uppfyllts i mycket hög utsträckning. <i>Mycket bra</i>
C	Redogörelsen för och diskussionen av aktuella psykoterapiforskningsfrågeställningar är väl skrivna med klargörande metodiska och teoretiska aspekter exemplifierade. Reflekterande resonemang är något begränsade. Litteraturreferenser används korrekt.	Lärandemålen har uppfyllts i hög utsträckning. <i>Bra</i>
D	Redogörelsen för och diskussionen av aktuella psykoterapiforskningsfrågeställningar är tydliga och begripliga med metodiska och teoretiska aspekter exemplifierade. Reflekterande resonemang är begränsade.	Lärandemålen har uppfyllts i tillfredsställande utsträckning. <i>Tillfredsställande</i>
E	Redogörelsen för de aktuella psykoterapiforskningsfrågeställningarna innehåller metodiska och teoretiska aspekter, men är något otydlig/outvecklad eller kortfattad.	Lärandemålen har uppfyllts trots vissa brister. <i>Tillräckligt</i>
Fx	Redogörelsen för de aktuella psykoterapiforskningsfrågeställningarna är otydlig	Lärandemålen har inte helt uppfyllts.

	och något bristfällig samt tyder på vissa missförstånd. (Åtgärd: restuppgift.)	Åtgärd: komplettering
F	Redogörelsen för de aktuella psykoterapiforskningsfrågeställningarna är ostrukturerad och bristfällig och tyder på betydande missförstånd. (Åtgärd: hela uppgiften görs om.)	Lärandemålen har inte alls uppfyllts. Åtgärd: omskrivning

Schema

Samtliga datum sker undervisning kl. 9-16. Se litteraturhänvisningar till respektive undervisningstillfälle.

Datum	Innehåll
10/3	Kl. 9-12 Kursintroduktion för forskningsmetodik-kursen (BP+NCO) Kl. 13-15 Vetenskapsteori för psykoterapi (Barker, Pistrang & Elliott kap 1, 2, 8; Philips & Falkenström) (BP) Kl. 15-16 Gruppdiskussion om vetenskapsteori för psykoterapi (BP+NCO)
11/3	Kl. 9-12 Effektforskning (APA, Evidence-Based Practice, 2006; Barker et al., s 143-177, Freedland, K. E., et al, 2019; Kazdin A. E., 2019) (NCO) Kl. 13-16 Övriga forskningsdesigner i psykoterapiforskning (Barker, Pistrang & Elliott, kap 3, 8, 10, 11) (BP)
12/3	Kl. 9-12 Introduktion till granskning av vetenskapliga artiklar, effektforskning (Barker et al., s 143-177, Freedland, K. E., et al, 2019; Kocsis, 2010) (NCO) Kl. 13-16 Experientiell kvalitativ metod (Barker, Pistrang & Elliott, kap 5, s 121-130, s 247-254; Braun & Clarke; Fessinger) (CvB)
13/3	Kl. 9-12 Hermeneutisk kvalitativ metod (Barker, Pistrang & Elliott, kap 5 , s 121-130, s 247-254; Rennie) (SH) Kl. 13-16 Avancerad forskning på psykoterapiprocess (Barker, Pistrang & Elliott, kap 7; Elliott; Knobloch-Fedders et al) (BP)
14/3	Kl. 9-12 Bedömning av vetenskapliga artiklar (Barker et al., s 143-177, Freedland, K. E., et al, 2019; Kocsis, 2010) (NCO) Kl. 13-16 Diskussion av veckan. Hemtentamen delas ut (BP+NCO)
17/4	<i>Hemtentamen lämnas in <u>senast 17/4</u>. (Vidare instruktioner ges vid kursintroduktionen)</i>